ЗАСТОСУВАННЯ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО АДМІНІСТРАТИВНУ ПРОЦЕДУРУ» (ЗАП) ПІД ЧАС ВСТАНОВЛЕННЯ ФАКТУ ЗДІЙСНЕННЯ ПОСТІЙНОГО ДОГЛЯДУ

ДОСВІД ГОРОХІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

ЧОМУ ЗАСТОСОВУЄТЬСЯ ЗАП ПІД ЧАС ВСТАНОВЛЕННЯ ФАКТУ ЗДІЙСНЕННЯ ПОСТІЙНОГО ДОГЛЯДУ

ЗАП дає можливість визначити чітку процедуру взаємодії особи з органом місцевого самоврядування (далі - ОМС) як суб'єктом владних повноважень, для забезпечення прав і законних інтересів осіб, щодо яких здійснюється догляд, а також виконання обов'язків особами, які здійснюють догляд, зокрема для дотримання мобілізаційного законодавства.

Постанова КМУ "Про затвердження Порядку проведення призову громадян на військову службу під час мобілізації, на особливий період" від 16.05.2024 № 560 (далі - Постанова № 560) у відповідних випадках для отримання відстрочки від військової служби встановлює необхідність офіційного підтвердження, що військовозобов'язаний здійснює догляд за особою, яка його потребує. Обов'язок надання акта про встановлення факту здійснення особою постійного догляду, яким підтверджується або не підтверджується вказаний факт, покладено на ОМС.

У п. 61 Постанови № 560 визначено: у територіальній громаді створюється постійно діюча комісія із встановлення факту постійного догляду (далі - Комісія); заявник (військовозобов'язаний) подає до Комісії заяву та визначений пакет документів; Комісія протягом 10 днів розглядає заяву та надає акт військовозобов'язаному. **Постанова № 560 зобов'язує ОМС створити Комісію. Водночас, не визначено порядок створення та функціонування такої Комісії, порядок подання документів особою, їх розгляд Комісією.**

Отже, врегулювання самої процедури встановлення факту догляду належить до повноважень ОМС. Саме ОМС повинні забезпечити організацію роботи Комісії та відобразити це у своїх локальних нормативних актах.

Враховуючи, що для встановлення факту догляду особою подається заява, а за результатами її розгляду ОМС приймає адміністративний акт констатувального характеру, який дає особі в подальшому можливість реалізувати права і виконати обов'язки, передбачені законодавством про мобілізацію, під час здійснення Комісією цих повноважень (взаємодія "адміністративний орган - особа") важливо дотримуватись ЗАП.

ЗАКОН «ПРО АДМІНІСТРАТИВНУ ПРОЦЕДУРУ» ГАРАНТУЄ:

право особи у встановлений Комісією строк надати необхідні документи/уточнити відомості (у разі подання заяви з недоліками)

право особи бути заслуханою адміністративним органом, надавати пояснення та/або заперечення у визначеній законом формі

ефективні засоби правового захисту, в т.ч. у разі оскарження рішень, дій чи бездіяльності Комісії в порядку адміністративного оскарження

Своєчасний та якісний розгляд ОМС заяви військовозобов'язаного з урахуванням ЗАП **гарантує особі дотримання її прав, допомагає Комісії ефективно здійснювати повноваження, дотримуватись чіткості в роботі.**

ЯК ГОРОХІВСЬКА МІСЬКА РАДА ВПРОВАДИЛА ПРИНЦИПИ ЗАП

Виконавчий комітет Горохівської міської ради рішенням від 25.09.2025 № 191 затвердив положення про Комісію, визначив її повноваження та чіткий порядок розгляду заяв з урахуванням положень ЗАП.

У Положенні про Комісію чітко закріплений порядок здійснення нею своїх повноважень. Зокрема:

- процедура подання заяви і документів та їх розгляду, виїзду Комісії для обстеження і складання відповідного акта
- передбачена можливість залишення заяви без руху у разі подання заяви з недоліками
- закріплено право особи у визначений Комісією строк уточнити відомості/надати необхідні документи
- особі гарантовано право оскаржити рішення, дії, або бездіяльність Комісії в адміністративному порядку або до суду

РЕЗУЛЬТАТ ЗАСТОСУВАННЯ ЗАП ПІД ЧАС ВСТАНОВЛЕННЯ ФАКТУ ЗДІЙСНЕННЯ ПОСТІЙНОГО ДОГЛЯДУ

1. ОМС під час взаємодії з особою здійснює свої повноваження відповідно до ЗАП.
2. Особі надано право отримати відповідний акт у встановлені законом строки та за зрозумілою процедурою для подальшої реалізації свого права на відстрочку від призову на військову службу під час мобілізації або виконання обов'язку щодо захисту Батьківщини (якщо відповідний акт для особи має негативний характер) та гарантовано право на участь в адміністративному провадженні.
3. Порядок розгляду заяви, визначений Положенням про Комісію, зобов'язує Комісію мотивувати негативне рішення для особи (якщо не підтверджено факт здійснення постійного догляду), а також надати заявнику вичерпну інформацію щодо строків та порядку оскарження акта, в т.ч. про суб'єктів розгляду скарги.
4. Під час розроблення та затвердження Положення про Комісію оптимізовано порядок подання заяви та враховано принцип офіційності: у заявника тепер не вимагають документи та / або відомості, що перебувають у володінні самого органу (зокрема витяги з реєстру тергромади про реєстрацію місця проживання), та копії документів, оригінали яких подаються разом із заявою.
5. Враховано судову практику застосування норм щодо залишення заяви без руху у разі подання особою неповного пакету документів: якщо заяву особою подано з порушенням встановлених законодавством вимог, посадова особа адміністративного органу (в даному випадку - ОМС) приймає рішення про залишення заяви без руху. Крім того, відмова ОМС у складанні акта визнається судами протиправною бездіяльністю, та суперечить порядку, визначеному ЗАП.

Завдяки врахуванню норм ЗАП забезпечується дотримання прав осіб (щодо яких здійснюється догляд, і які здійснюють догляд), уникнення відмов та оскаржень, "стійкість" рішення для подальшого розгляду в ТЦК та СП.

Завантажити зразок Положення про Комісію у форматі Word можна тут